

Војо Шиндолић

ТАМО ГДЈЕ ЈЕ РАДОСТИ
НЕКАД БИЛО ВИШЕ

МОГУЋНОСТИ

Метеоролози, савремени врачеви
браћо по неиспуњеним обећањима,
узалудним објашњењима
у вас баш као и у мене
све је могуће
(и најгоре и најбоље)

колико сам се пута
покривао вашим предвиђањима
колико пута неодлучан
гледао кроз прозор
у небо
колико пута изазивао подсмјех пролазника
с кишобраном у руци
сред сунчаног дана
непримјерено одјевен вашим прогнозама

метеоролози, свакодневни пророци
колико петљања
с ријечима и бројкама
колико големих али празних тањура
којима шпијунирате небо
колико жица, рачунала
великих и малих екрана

мјерних инструмената
дневних, мјесечних и годишњих просјека
проучених аномалија
за тако једноставне и лијепе ријечи
као што су
киша, магла
вјетар, облаци
поље ведрине, мраз
снијег, роса, иње,
поледица...

метеоролози,
ви сте згубидани попут мене
рјечити у свакој прилици
прогнозери без кладионице

метеоролози, савремени врачевани
браћо по неиспуњеним обећањима,
узалудним објашњењима
у вас баш као и у мене
све је могуће
(и најгоре и најбоље)

УСПУТНА ЗАПАЖАЊА

Глобализација

Листајући
свјетске часописе
за савремену поезију
примјећујем да
све већи број Јапанаца
пише у слободним стиховима
а све више
Европљана и Американаца
труде се
бити што прецизнији
у сликама и слоговима
хаикуа и танка.

Fondamenta degli Incurabili, Zattere

Смрт нас
непрестано
подсећа

сваки дах
тек је
уздах

нешто
што све више
узима маха

остављајући
на крају
тек хрпицу праха.

Венеција, 22. 3. 2000.

ОСАМЉЕНОСТ

Она је једина
уз моју мајку
која ме цијелога живота
није напустила.
Мора бити да смо везани пупковином.
Она је вјечно присутна
као опушци на жељезничким
и аутобусним колодворима
или папуче под болничким креветом.
Она почива у кутији
заједно с отежалим днима
фигурица коситрених војника
мојега дјетињства.
Она се и данас крије у
конзерви сардина или туњевине
када је отворим.
Понекад је чујем
стење, јечи
или уздише

из бетонских соба ТВ отуђења
из брачних кревета преваре, или
из трошних потлеушица
из којих одјекује турбо-фолк,
каткада вришти
крвавих руку
у кухињи.

Она има њежне руке
и дуге нокте
које вам страствено забија у месо
остављајући ожиљке
без обзира
јесте ли јој изјавили љубав или не.

Док се јутром умивам хладном водом
гледајућ се у зрцалу
или сједим на заходу
она бестидно и непомично стоји у кућу с паучином
и знатижељно ме проматра
као да се исти
монотони редослијед
не понавља
баш сваког дана.

Штовише, каткада неподношљиво дахће
за вратом ми
као да смо стијешњени
једно уз друго
у аутобусу или трамвају
градског пријезова
у шпици.

Она бљешти на кори наранче
на сунчаном дану.

Ипак,
она је та
којом се покривам
када се ноћу увучем у кревет.

Она је идеална жена:
цијело вријеме шути,
никада ништа

не тражи
и не захтијева
доказе
твоје љубави
и оданости.

Она је посвуда добро позната.

Највише је има у броју 1.

ПЈЕНУШАЦ

Пјесма за мој 45. рођендан

Већ неколико година
не само неке од својих пјесама
него и највећи дио онога што сам написао
забиљежио сам за вријеме честих вожњи влаком
на релацији Трст–Венеција
и обратно.

Стога сам
за свој 45. рођендан
одлучио поновити ту вожњу
и то возећи се у оба смјера
у једном једином дану
тј. долазећи
и одлазећи,
надајући се да ће се из те
моје надахњиватељице ријечи
и баш за вријеме трајања
рођенданског дана
појавити какве заостале,
преостале мисли
или рођендански стихови,
и ево што је од свега испало:

*Рођендани су,
као шћо знамо,
у главној свечаној пригоди
шоком којих се присјећамо*

догодошћина из ранијих раздобља живота
и уз жарке жеље
слављенику желимо
све најбоље
и још шћошћиа друго.

Вршећи унашраг
филм власшћишћог живота
сћомињем се неколицине писца и љубави
које су својим животима и дјелима
ушћецале на мене и
моје усћорено одрасћиање:

Knut Hamsun,
ашћишћични осамдесешћогодишњак
разговарајући с шћишћицама и сћиаблима
и свађајући се са самим собом,
осућен, зашћворен и шћрогласен лудим,
шћод будном шћаском
у шћешћњи ограћеним шћарком санашћорија,
коментшћирајући цинично:
„Засћтава је сћушћиена на шћола сћишћјега.
Нешћко је, дакле, умро.
Али шћо нисам ја.”

Dr Destouches,
рашћчушћан, необријан
у искрзаном флекавом кућном огршћачу,
нечисћоћа и шћрљавшћина
шћод душћим му необрезаним нокшћима,
згадио му се смрад људски
и шћобјегао је на крај ноћи
L. F. Céline

Ezra Pound,
„из уздуха је скушћио живу шћредају”
и шћод дубоку сћшаросћи
занијемio у Венецији
увидјевши своје заблуде,
данима не шћроговарајући ни ријеч,
осим: „гљуше шћриграске шћредрасуде”
након шћшћо су га шћустшћили из кавеза

Allen Ginsberg,
као дванаестогодишњи дјечак
одвео је своју мајку у лудницу
и касније испјевао Кадиш
најшуробнију и највеличанственију
икад написану пјесму о мајци

Henry Miller,
чак и у дубокој старости
волио је гледати
и имати на дохват руке
згодну женску,
очи би му се тада
испуниле сузама
иако је на оба ока
једва ишта видио
писао је сјрасна љубавна писма
све до посљедњег дана

D. H. Lawrence,
у цвјетној Тоскани, жијној Сицилији
или Новом Мексику
пишући пјесме и есеје
о пишицама, звијерима и цвијећу,
странице које су десетљећима биле забрањене
због оцености
и људске немоћи да схвати Природу
јер једино је човјек Зла живошња

и
Charles Bukowski
како мало што познаје
изван његових пјесама и прича,
писао ми је дуга пријатељска писма
о томе како стрпљиво чека своју смрт,
и с каквим ју је само презиром
и подсмјехом
дочекао
ругајући јој се и у власитином гробу
на који је дао уклесати
„Don't try”.

У вагон-ресторану пустином и
сјетином као поглед на ведро небо
истијам овај пјенушац
вама у часи
присјећајући се
збога из властитијога живота
и својих љубави:
Горане, Весне, Соње...

Свака од њих
барем једном
ме убила.
За сваку од њих
барем једном сам умро.

И мора бити да све ово пише
неки дружи човјек,
неко друго ја
које се
већ одавно освједочило
да на овоме свијету
постоји једино овдје и сада
иако у све дубљи мрак пада
док га вријеме окрада
схваћајући да је цијели животи сликовити шарада.

14. 9. 2000.

МУХА

За својих честих
а каткада и дугих путовања
аутобусом и влаком
(и неоптерећен позором при вожњи особног возила)
премда задубљен у мислима
или читајући какву књигу,
неријетко сам
због зунзања, али можда и неког знаковитијег разлога,
знао примјетити муху, или више њих
и како радосно лете, слијећу по главама путника
или било којем другом
одјевеном или неодјевеном дијелу тијела,

или како споро и једва се мичући
истражују унутрашњу страну прозора
или наслоне сједишта
у аутобусу или влаку.

Појава редовита и не особито занимљива,
морам се сложити с вама,
особито ако прихватимо
констатацију да се на мухе гледа
као на преноснике разних болести
и уопће досадна створења.

Али у цијелој фабулацији ове обичне
и понављајуће приче о путовањима
постоји један детаљ који готово редовито
дражи моју машту и
тјера ме на дубље размишљање.

Нису то чак ни
једноставност и слобода којом муха
при краткој паузи
на некој од постаја
весело и неистјерљиво улети у
омеђени и путујући простор аутобуса или влака
већ та
чудновата и фасцинирајућа лакоћа
с којом последије неколико стотина километара
муха весело излијеће у
нови простор,
у тај нови велики отворени дом
гдје се
без имало околишања
опет осјећа
своја на своме...

И не могу а да опет не размишљам
о својим исцрпљујућим и вишедневним
припремама за путовање,
страху о заборављеним стварима,
путној грозници,
и тој страшној
духовној и тјелесној неприпремљености
да нов и непознат простор
учиним својим.

ОГРАЂЕН ПРОСТОР

Сваки ограђен простор
доживљавам као особну увреду,
као наметнуту границу.
Јер,
све што је затворено, омеђено,
има свој почетак и крај,
не само у математичком смислу
него и оном духовном.

Али, некоћ давно
људи су
и саму смрт
другачије доживљавали:
гдје би човјек умро
ту би и био покопан,
насред ливаде, подно литице,
уз ријеку, у шуми –
дијелећи тако простор и вријеме
с биљкама и животињама,
својим судрузима на земљи.

Временом,
како се човјек
у бијегу од самог себе
све више ширио
простором
али и својим умноженим бројем,
постајао је
све већи заробљеник простора
умјесто да простор доживљава за
своју слободу.

У својатању свега што је затекао на земљи
човјек је, наравно,
прво кренуо од простора.

Ограђен простор!
Каквог ли изворног гријеха!

ИСТИНА

Осамљен човјек
само је
своја сјена.

СВЕТАЦ ОКОЛНОСТИ

О велико страшно ништа
ти си моје све,
с тобом се будим
с тобом на починак одлазим
тобом се покривам
у ноћима осамљености,
у тебе гледам
док се ујутро бријем,
тебе видим
кад у нужнику пуштам воду.

Налазиш ме, искушаваш, доказујеш ми
али никада не нудиш,
оно мало што хоћу
никада не нудиш,
ја те никада слиједио нисам
али ти мене непрестано пратиш.

О велико страшно ништа
видим те на обзору,
о велико страшно ништа
видим те на ведром плавом небу
ти си најапстрактнија мртва природа
коју сам икада видио.

О велико страшно ништа
видим те у свакој несрећи овога свијета,
о велико страшно ништа
видим те у мраку
у будућем
у свему још нерођеном.

ПЈЕСМА ЗА МОЈ ПЕДЕСЕТ И ДРУГИ РОЂЕНДАН

Педесет двије године и још увијек сам жив.
Преживио сам толико
пијанстава, љубави,
озљеда, несрећа,
право је чудо
што уопће ходам,
размишљам,
записујем...

И што више година имам
све мање пишем
и волио бих када би за мене
могли рећи:
„Увечер би обично излазио
у осамљене шетње
а кад би се вратио кући,
нешто би записао,
пјесму,
неколико реченица,
можда
једну једину
ријеч”.

Али, бојим се,
и то је превише
оптимистично очекивање,
јер,
могло би се догодити да неки
од мојих суграђана или знанаца кажу:
„Нисмо га већ дуго видјели,
можда је у међувремену умро,
тко зна
је ли уопће жив?”

14. 9. 2007.

ЉУБАВ

Из каквог ли старог мрака
долазиш
и
у какав ли нови мрак
улазиш?

ПОВРАТАК

Вратио сам се
тек да бих се увјерио
да се ништа
није промијенило,
понеки лептир
пролети вртом,
и успомене су
све рјеђе и нејасније.
Једино љетна свјетлост
све продорније и сјајније свијетли
и зимски је мрак све гушћи,
непрозирнији.
И ријечи које сам се
тако дуго бојао
изговорити, записати,
чак и помислити:
љубав, дом, живот, осамљеност, смрт,
сада су
познате бројке
ове
још недовршене
једнацбе.